

Крім того, ще одним фактором, який підтверджує користь впровадження, є те, що дана система зможе активізувати внутрішні та зовнішні інвестиції, які охоче будуть вкладатися в сертифіковане виробництво.

О.М. ДЮГОВАНЕЦЬ, викладач, ЗакДУ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розвиток венчурного фінансування українських інноваційних підприємств знаходиться на початковій стадії і є таким тільки формально, адже венчурні фонди в Україні не відповідають світовим реаліям й має практично найгірші інвестиційні можливості у напрямі прямого і венчурного фінансування в порівнянні з іншими країнами Європи. Специфіка української індустрії ВК полягає в наслідуванні європейської моделі венчурного фінансування, коли вкладати кошти можна в різні галузі, а не у хай-тек індустрію, розвиток SMEs знаходиться на недостатньому рівні, венчурні фонди зосереджуються на низькоризикованих торгових угодах з метою отримання прибутку в короткостроковій перспективі й не фінансують інноваційні підприємства, а обирають будівельну, готельну, торгівельну сфери.

Можна виділити кілька рис українського венчурного фонду, що притаманні для фондів прямих інвестицій панівних у всьому світі: відсутність оподаткування на рівні фонду, певний рівень захисту прав інвесторів та обмеження окремих ризиків, можливість викупу інвесторами інвестиційних сертифікатів фонду у розстрочку та можливість викупу фондом частини інвестиційних сертифікатів до закриття фонду. А також низку рис, що обмежують використання даної форми для розвитку індустрії прямого та венчурного фінансування: фізична особа може бути учасником венчурного фонду тільки за умови придбання нею цінних паперів на суму, не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат, публічні інвестиційні фонди та пенсійні фонди не мають права вкладати кошти у інші фонди, неможливість залучення фондом боргового фінансування, учасниками венчурних фондів можуть бути тільки юридичні

особи, тоді як приватним особам, пенсійним фондам, страховим компаніям це заборонено, залучення коштів українських інституційних інвесторів фондами прямого інвестування практично неможливе.

Найбільш вірогідними сценаріями розвитку венчурного фінансування в Україні, на наш погляд, можуть бути такі:

1.) Короткострокова перспектива (до 2015 року) передбачає використання оптимістичного підходу передбачає використання стратегії «інноваційного прориву» - натомість використання поступового наздоганяння світу, використовуючи не реалізовані можливості 3-5 укладів, зосередитись на становленні ключових напрямів 6-ого укладу, де країна може вийти в лідери.

Треба змінити відношення до пріоритетних напрямів інноваційного розвитку й відбуватиметься стрибкоподібний процес формування інституційного забезпечення інноваційної діяльності. Як наслідок, можлива поява прошарку венчурного підприємництва в ІТ-сфері, спрощення процедури створення технопарків, надання пільг учасникам ВФ – весь процес повинен прикріплюватись державним стимулюванням.

2.) Середньострокова перспектива (до 2025 року) передбачає використання базового підходу за умов врахування заходів з покращення венчурної діяльності до 2015, протягом 2015-2025 рр. ймовірні позитивні тенденції: запуститься механізм само запуску прошарку малого інноваційного підприємництва, сформується національна система інноваційної та венчурної інфраструктури, зросте рівень доступності джерел венчурного фінансування тощо.

Прогрес можливий, якщо зупиниться інертність, нестабільність і безсистемність державної політики в сфері формування венчурних інститутів й політична увага на чергову передвиборчу компанію зміниться.

3.) Довгострокова перспектива (до 2050 року) передбачає використання песимістичного підходу, який на наш, враховуючи існуючу ситуацію щодо розвитку венчурного інноваційного бізнесу в Україні, на жаль, є найбільш вірогідним й передбачає повільний та суперечливий розвиток венчурної діяльності, зумовлений відсутністю довгострокової політики в сфері інноваційної діяльності, низьким втручанням держави в ці

процеси, обмеженістю бюджетного фінансування інноваційних підприємств.

І тільки необхідність реалізації обраного урядом напряму інноваційної моделі розвитку з часом приведуть до створення сприятливого середовища для нарощування інноваційної та ділової активності. Тому, ближчим часом для України характерним буде «відплив умів», розпродаж ідей за кордон, відсутність національного венчурного капіталу й інноваційно активних суб'єктів на ринку.

Таким чином, для більш ефективного та прискореного розвитку венчурного фінансування в Україні варто реалізувати такі основні заходи, як підвищити рівень кваліфікації працівників у сфері інноваційної венчурної діяльності, підвищити рівень поінформованості громадськості про венчурну інноваційну діяльність, подолати проблеми захисту інтелектуальної власності, усунути поширену думку про загальну несприятливу державну політику щодо стимулювання венчурної інноваційної діяльності, подолати несприятливий регуляторний клімат, покращити розвиток фондового ринку, створити позитивний імідж національної системи венчурного підприємництва й підвищити привабливість малих та середніх інноваційних підприємств.

Для активізації функціонування венчурного бізнесу в Україні необхідно подолати низку загальнодержавних проблем, які можна виділити у три групи перешкод на шляху до формування українського ринку венчурного капіталу: перша група включає організаційні проблеми венчурного фінансування, яка передбачає створення регіональних та галузевих венчурних інвестиційних інститутів та інших елементів механізму венчурного фінансування; друга група включає економічні проблеми венчурного фінансування пов'язані з фінансовими ресурсами для забезпечення функціонування венчурної індустрії; третя група включає правові проблеми венчурного фінансування пов'язані з законодавчою базою та прийняттям необхідних нормативно-правових актів й удосконалення існуючих для повноцінного функціонування системи венчурного фінансування.